

Telefonintervju mellom Steinar Timenes og Arild Midthun

Kan du fortelle meg litt om det siste du har laget?

Den siste Donald-historien jeg har skrevet og tegnet er «Øs, pøs i Bæaregn» (orig. tittel: «Downfall in Birdgen»). Bergen er en meget særpreget by med mange egenartede steder, som danner en fin ramme og bakgrunn for handlingen, ja, alt fra Torgallmenningen og Bryggen til Rosenkrantzårnet og Fløyen. I Norden er det selvsagt mange som vil gjenkjenne disse bergenske severdighetene, mens lesere ute i verden vil oppfatte byen Bæaregn/Birdgen som en eksotisk og pittoresk havneby, med en interessant historie og ekstremt fuktig klima. Jeg ville skrive om et våtere og villere vær, samt behovet for rene energikilder, og til sammen utgjør dette bakteppet for historien.

Hvordan foregår prosessen?

Det begynner med et initiativ eller ønske fra en utgiver et eller ANDet sted i verden – fortrinnsvis Skandinavia. Jeg jobber tett sammen med den norske redaktøren for Donald Duck & Co, Marius Molaug, som er den kreative lederen for Egmonts proDUCKsjon av serier til ukebladet.

På manusdelen samarbeider jeg ofte med forfattere som Knut Nærum og Tormod Løkling. Det kommer ønsker og bestillinger om nye historier via Egmonts produksjonsselskap, Global Content i København, som har lisens til å lage nye Disney-tegneserier for verdenspublisering. Vi «pitcher» da en idé til våre redaktører hos GC i København, og så snart vi får grønt lys fra dem, skriver vi et synopsis. Når vi i proDUCKsjonsteamet er fornøyde med det, skrives et manuskript med billedbeskrivelser. Med utgangspunkt i det foreløpige manuset, gjør jeg mange endringer og skisser ut hele historien i løse layout-skisser, som et storyboard med tilhørende dialogmanus. Etter at dette er godkjent av vår GC-redaktør, begynner selve tegnejobben.

Hvor mange er innom en tegneserie før den gis ut?

I første omgang er det to redaktører, foruten forfatter(e) og meg. Etter at jeg har tegnet ferdig en Donald-historie, skal den fargelegges og oversettes til allverdens språk. Så det er mange personer og redaksjoner involvert før den publiseres.

Hva synes du om at det er så mange involvert?

Det synes jeg er veldig bra, siden jeg tror kommentarene og tilbakemeldingene er med på å utvikle historiene. Det er fortsatt mulig å ha en tydelig stemme og stil, se bare på store Donald-tegneserieskapere som Carl Barks og Don Rosa. Dette er to av det forrige århundrets største fortellere. De kunne kunsten å underholde og trollbinde leserne. Det å bli dratt inn i en historie, og ikke lenger er bevisst at du faktisk sitter og leser, er noe helt magisk. At historien er oppslukende og underholdende, mener jeg er viktige kriterier og grunnleggende forutsetninger for god litteratur. Slik har det vært med alle de største fortellerne og forfatterne opp gjennom tidene. Ingen hadde vært interessert i hva som skjedde med Gilgamesh eller Odyssevs hvis historien ikke hadde vært spennende og underholdende. Vi vil vite hva som skjer, derfor fortsetter vi å lese!

Som i en gresk tragedie er det spennende (og forhåpentlig morsomt) for oss å se hvilke motgang Donald Duck møter. Gitt hans totalt manglende selvinnsikt og evne til å lære av egne feil, er han vår syndebukk. Han representerer alle våre dårligste og mest umodne personlighetstrekk, og må derfor lide for våre synder. Donald er den perfekte anti-helt!

Jeg har lest noe om Comics Code og hvordan Seduction (1954) of the Innocent av Wertham påvirket hvordan man skrev før. Hvordan forholder dere (forfattere/tegnere) til disse reglene i dag?

Femtitallets moralske panikk er ikke så påtrengende lenger. Jeg tror det snarere handler om juss og selskapers generelle frykt for «bad publicity». Å unngå dårlig omdømme og i verste fall søksmål, er nok det utgivere og medieselskap gjerne vil unngå. Så nå må vi f.eks. passe på at alle i Andeby bruker bilbelte og sykkelhjelm.

Om du skulle valgt ut 10 historier av Carl Barks, hvilke ville du valgt?

1. Eggmysteriet
2. Gullhjelm
3. Den lure Onkel Skrue
4. Tilbake til Klondike
5. Jul i Pengelens
6. Omelett
7. Landet under jorden
8. Pengeregn
9. Tralla La
10. Donald Duck i det gamle California

Gjennomgår Donald-seriene en forskning gjennom tiden? Hvordan kan dette ha med Barks fortellerstil å gjøre? Jeg vil selvfølgelig ta med noen av de senere seriene hvor vi kan se tydelig at historiene er inspirert av norske byer og figurer som for eks. din aktuelle «Øs, pøs i Bææregn», som kom ut i august 2019.

Ja, i vårt proDUCKsjonsteams historier har vi ofte en lokal forankring. Det øker troverdigheten og humorpotensialet hvis leserne (gjen)kjenner kulturelle og geografiske referanser. Vi gjør dette i en fortellertradisjon etter Carl Barks, og i tråd med hans menneskesyn, som på mange måter bygger på en nord-europeisk, protestantisk livsanskuelse. Donald representerer en liten and/mann i en stor, vond og vanskelig verden. Humoren og drivkraften i historiene er ofte den overveldende motstanden Donald møter, noe vi bl.a. kan se i en klassiker som «Eggmysteriet». Hele denne historien er bygget opp som en lang rekke dominobrikker, den ene vitsen utløser den neste, og da med utgangspunkt i Donalds rolle helt nederst på rangstigen i Andebys Historiske museum, som «fjerde assisterende vaktmester». Jeg mener dette er et fANDtastisk EGGsempel på klassisk fortellerkunst og stor litteratur.

Sted/Dato: Bergen 28.08.2019

Signatur:

